

Verenigingsnieuws

De maandelijkse bijeenkomst vindt plaats op vrijdag 29 november a.s. om 19.30 uur in het verenigingsgebouw Óp Sankt Tolbert, Bloemendalstraat 11A Vaals.

Tijdens deze bijeenkomst wordt de nieuwe uitgave van Verleden en Heden nr. 21 gepresenteerd. Het jaarboek is na afloop te koop. Ook niet-leden zijn van harte welkom.

Nummer 107

2019 #7

Ons nieuw jaarboek: verleden & heden, nummer 21

Op vrijdag 29 november a.s. vindt in ons verenigingslokaal (aanvang 19.30 uur) de presentatie en aansluitend de verkoop plaats van ons nieuwe jaarboek verleden & heden, deel 21, waarbij ook niet-leden van harte welkom zijn. Het is weer een gevarieerde uitgave geworden, met vele historische afbeeldingen, grotendeels in kleur.

Het boek begint met het artikel 'Het Drielandpunt komt per post. Een postzegel-geschiedenis' van Dr. Thomas Richter. Gevolgd door 'Fabrieksgebouwen Beemden' van Herbert Kuijpers. Een verhaal over de diverse bedrijven die in de loop der jaren in de Beemden waren gevestigd. Ed Vliegen schrijft een kort waargebeurd verhaaltje dat betrekking heeft op de 'Sieperhof' te Holset onder de titel: 'Een non, een verliefde soldaat en een dreigende oorlog.' Jan Francotte besteedt

in zijn artikel 'Joods Vaals' ruimschoots aandacht aan de Joodse gemeenschap te Vaals vanaf 1737 tot vóór de Duitse inval in 1940. 'Het gezin Kreischer met tien dochters' is een kort verhaaltje over een gezin uit Holset van Victor Voncken. Gevolgd door 'De Trommel en Pfeifer', een uitgebreide publicatie van Arthur Cransveld onder de titel: 'Fluit-Tambour- en Trompettercorps St. Jozef Vaals 1927-2006'. Van Rob Hollard stamt het interessante en uitvoerige verhaal over zijn familie:

gebruik van een zogenaamde 'waterram'. Het boek besluit met een uitgebreid artikel over de voormalige winkelpanden in de Tentstraat van Victor Voncken.

Het rijk geïllustreerde boek, grotendeels in kleur, telt 151 pagina's. Voor leden is het boek (1 exemplaar per lid) verkrijgbaar voor € 16,00 in het verenigingslokaal. Niet leden betalen € 18,00.

Het boek is vanaf zaterdag 30 november 2019 te koop bij:

- Read Shop Vaals, Maastrichterlaan 45.
- Grenswinkel Vaals, Maastrichterlaan 15.
- Kapsalon John Kohnen, Jos Francotteweg 5, Vaals.

Verkoop tevens op woensdagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur in het verenigingslokaal Óp Sankt Tolbert, Bloemendalstraat 11a, Vaals. Bestellen kan ook via sankttolbert@gmail.com of via 043-3064206. Bij verzending per post komen de verzendkosten voor rekening van de koper.

In dit nummer:

Ons nieuw jaarboek: verleden & heden, nummer 21	1
Expositie 75 jaar Bevrijding Vaals	2
Cultuurdag 2019	3
Zarens wies	4
Nieuw lid	4
Activiteitenagenda	4

'Belevenissen en ervaringen van Indische Nederlanders gedurende hun eerste jaren in Vaals. De familie F.A. Hollard 1951-1959.' 'Waterram versus waterrad' is de titel van een bijdrage van Hans Hermans. In Vijlen maakte men vroeger

Expositie 75 jaar Bevrijding Vaals

Bij de vaststelling van het jaarprogramma 2019 werd in november 2018 gesteld dat Heemkundekring Sankt Tolbert met een expositie aan de festiviteiten rond 75 jaar Bevrijding zou deelnemen. De expositie werd gepland op 19 en 20 oktober 2019, de dagen dat Vaals bevrijd werd. Als locatie werd ons verenigingsgebouw gekozen. De expositie werd in samenwerking met "de Noabere van Viele" en de "De Auw Kapel" van Lemiers georganiseerd.

Op 1 mei 2019 werden tijdens een overleg op Sankt Tolbert de thema's vastgelegd die in deze expositie zouden worden gepresenteerd:

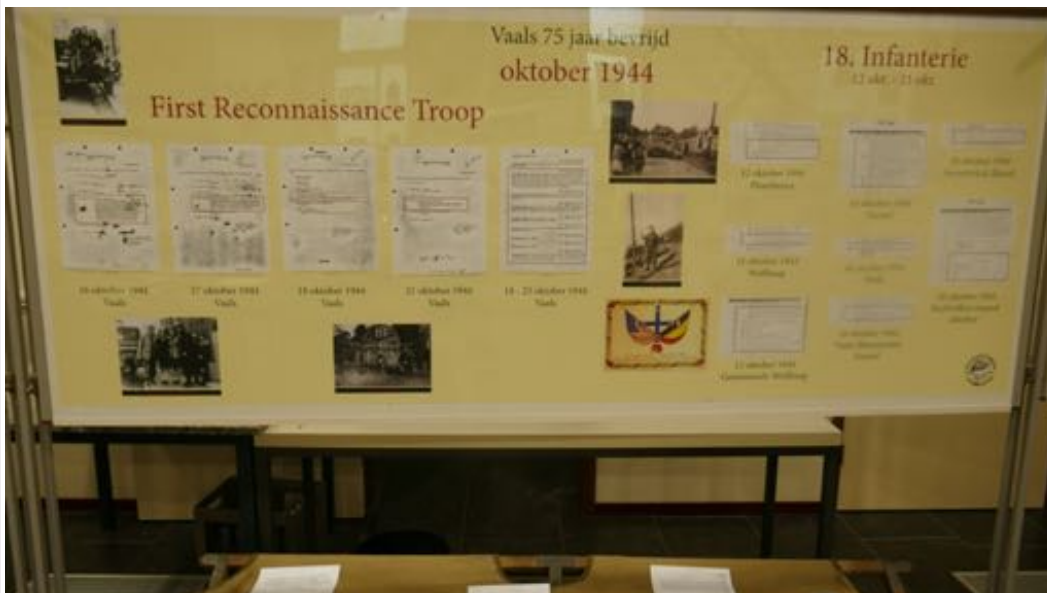
- 1) Vaals voor en tijdens WO2
 - 2) De weg naar de Bevrijding
 - 3) De Bevrijding
 - 4) De tijd na de Bevrijding
- De tien eigen infoborden zouden worden gebruikt voor de presentatie van foto's, documenten en de vier vitrines voor ander materiaal afkomstig uit verschillende verzamelingen. Een bijkomende moeilijkheid ontstond door de vraag van de gemeente Vaals om de expositie niet alleen in ons verenigingsgebouw maar nadien in de lege etalages aan het Julianaplein uit te stallen. De verdeling van de thema's over de infoborden en vitrines:

borden 1 tot 3: Vaals voor en tijdens WO2; borden 4 en 5: de weg naar de Bevrijding; borden 6 tot 9: de bevrijding; bord 10: bekende persoonlijkheden die in concentratiekampen gezeten hebben; bord 10 achterkant: oorlogsslachtoffers, voor en achterkant uit de privéverzameling van Arthur Cransveld. Vitrine 1: boeken en tijdschriften die de gruwelijkheden van de oorlog documenteren van Wino Winkens; vitrine 2: Duits oorlogsmateriaal van Ton Hendriks en René Kremer; vitrine 3: geallieerd oorlogsmateriaal eveneens van Ton en René; vitrine 4: boeken met als thema WO2 algemeen en in de regio van Victor Voncken. Verder kregen we van Peter Sparla materiaal aangeleverd zoals een originele vlag van de Verenigde Staten uit die tijd (48 sterren), een stretcher met als datum 6 juni 1944, beschermhulzen voor granaten, enkele jerrycans met GMC logo. Ook kregen we de gereedschapskist van dhr. van der Meij die in Duitsland verplicht tewerkgesteld was en als gerepatrieerde in Vaals "hangen" bleef.

De meeste aandacht ging uit naar de tijd dat de kern van Vaals in "niemandland" lag. Wat gebeurde er in de kern van Vaals in die moeilijke weken dat

de bezetter Vaals in zijn greep hield en de geallieerde troepen steeds nadrukkelijker de weg naar Aken zochten. Uit intensief internetonderzoek in de "Historical records of the first infantry division and its organical elements" kon er een beeld geschetst worden van deze tijd. Aan hand van documenten die bijna dagelijks en van uur tot uur werden opgesteld door de in onze regio actieve legeronderdelen, kon de gevoerde strijd gevolgd worden. Indrukwekkend om te zien en te lezen. Het voert te ver om hier alle details weer te geven. Een aspect echter kunnen we niet achterwege laten: op 18 oktober 1944, na een nacht van beschietingen om de vijand te ontmoedigen, trokken om 15.00 uur drie armored cars en drie jeeps Vaals binnen. Zij behoorden tot de First Reconnaissance Troop. Na het vuur geopend te hebben op enkele Duitse "pill boxes" (kleine bunkers op de Schneeberg) werd vastgesteld dat het vuur niet beantwoord werd. Ze bekeken de bunkers maar trokken zich toch terug. 19 oktober 1944 trok de 1st Recon. Troop Vaals binnen en nam nieuwe posities in. Op 20 oktober werd contact gemaakt met de 1104th Engineer Group (ten zuiden van de Scheeberg)

en de 1106th Engineer Group. Op 21 oktober werd de CP (commando post) van Moresnet naar Vaals verplaatst en de "troop relieved and assembled in Vaals during the afternoon" (de Troop bevrijdde Vaals en ze verzamelden zich in de namiddag aldaar). Van 22 oktober tot 25 oktober bleven deze soldaten in reserve in Vaals toen trokken ze verder. Op 20 oktober had burgemeester Rhoen Vaals voor bevrijd verklaard.

Na een intensieve opbouwfase startte de expositie op zaterdag 19 oktober om 10.00uur. Het werden twee drukke dagen. We konden een groot aantal bezoekers tellen. Veel oudere bezoekers herinnerden zich aan die moeilijke tijd. Veel verhalen kwamen los. Een aantal bezoekers kwamen uit de regio en uit onze buurlanden. Zondagmiddag werd het besluit genomen om de expositie nog twee avonden (21 en 22 oktober) open te stellen. Ook hiervan maakten nog een aantal bezoekers gebruik.

We kunnen stellen dat met meer dan 300 bezoekers de expositie geslaagd is. We bedanken een aantal mensen zonder wie dit niet mogelijk geweest is: Arthur Cransveld, Arthur Delnoije, Jan Francotte, Ton Hendriks, René Kremer, Harry Louvenberg, Jo van der Meij, Peter Sparla, Victor Voncken, Wino Winkens, Gemeente Vaals voor het financiële gedeelte en de medewerkers van de buitendienst voor transport van de infoborden, Roy Weeren van Drukkerij Het Poortje voor het

printen van de banners, de vrijwilligers die tijdens de openstelling met de bezoekers in gesprek zijn gegaan. Door de welwillende medewerking van de projectmanager van FestiVaals dr. A. Akgün werd de mogelijkheid geschapen om nog acht borden te plaatsen in de etalages van de nu nog leegstaande winkels aan de Tyrellsestraat/Kon. Julianaplein, zolang de verbouwactiviteiten niet van start zijn gegaan.

Jan Francotte

Cultuurdag 2019

Op zondag 27 oktober vond de Cultuurdag 2019 plaats met als motto "Trots op het rijke verenigingsleven van Vaals". Doel van deze dag was om de deelnemers een podium te bieden om zich te presenteren. Hiervoor werd de Obelisk op een luchtige manier ingericht met marktkramen. Daarnaast werden workshops zang en percussie onder leiding van enkele hoogwaardige vakmensen georganiseerd. Daarbij

werd gebruik gemaakt van 2 locaties, Fraiche en de Obelisk/Zera. HKK Sankt Tolbert was op deze dag met een stand vertegenwoordigd. Jo en Jan hebben de stand afwisselend de hele dag bemand. We kunnen gerust stellen dat het aan onze stand niet storm liep. Toch hebben we enkele geïnteresseerde bezoekers mogen begroeten en hun onze doelstelling en werkwijze

duidelijk kunnen maken. Zoals bekend zijn we op zoek naar mensen die het bestuur willen ondersteunen, bestuursleden en leden die affiniteit met nieuwe media hebben. Ook een versterking van de archiefgroep en de redactie-commissie is dringend noodzakelijk.

Jan Francotte

Secretariaat:
Heuvel 4
6291 CS Vaals
Nederland

Telefoon: 043-306 42 06
E-mail: sankttolbert@gmail.com

Bezoek onze
website
www.sankttolbert.nl

Bezoek ons ook op:
facebook

Verenigingsnieuws

Nieuwtjes binnen de vereniging

Zarenswies

Vanaf nu verkrijgbaar!!!

Een handige weekkalender met dagelijkse uitdrukkingen en zegswijzen met een glimlach in het dialect van Vijlen, Lemiers en Vaals samengesteld door Jo Kern en Juus Erven.

De verkooppunten zijn o.a. Grenswinkel Vaals, Landwinkel Bischoff Vaals, Herenmodezaak "de Inloopkast" Vaals, De Kopermolen Vaals, Kapsalon Maud – Lemiers, Puur Vijlen

Prijs: € 9,95

Nieuw lid

Als nieuwe lid van de Heemkundekring Sankt Tolbert werd ingeschreven: Hannah Jacobi (Vaals)

Hartelijk welkom aan dit nieuwe lid

De vereniging telt nu 214 leden.

Activiteitenagenda

Spuugh Revival 2019

Vanaf zaterdag 30 november 2019, 21.00 uur tot zondag 1 december 2019, 4.00 uur

Kersthuisjes, Café Allure

Vanaf vrijdag 29 november t/m zaterdag 21 december

Kerstmarkt Bloemenvereniging Floralia

Zondag 1 december van 13.00 uur tot 17.00 uur.

Lokaal Floralia in de Auw Sjoel, Lindenstraat 7 Vaals

Adventmarkt Zorgcentrum Langedael

Zondag 1 december van 14.30 uur tot 17.30 uur

Kerstconcert, Koninklijk Mannenkoor Cecilia 1837 Vaals

Zondag, 15 December 2019, 17:00 - 19:30
Locatie : St. Pauluskerk, Vaals, toegang € 9,00

Voorverkoopadressen:
www.kmkcecilia1837.nl,
Grenswinkel, The Readshop,
Café De Fockink, Café-restaurant Suisse, Drukkerij Thoma

De nieuwsbrief is een uitgave van heemkundekring Sankt Tolbert.

Wilt u meer weten over de heemkundekring Sankt Tolbert, een bijdrage leveren aan deze nieuwsbrief of heeft u een interessante mededeling, kijk dan op de website www.sankttolbert.nl of mail naar sankttolbert@gmail.com.

De nieuwsbrieven staan ook in pdf-formaat op de website. Deze kunt u downloaden. Tevens kunt u op de site aangeven als u de nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen.

